

de verenigde verenigingen

29 juli 2014

Vlaams regeerakkoord

Mini-memorandum van 'de Verenigde Verenigingen' & Nota aan Vlaamse onderhandelaars

In deze nota leggen we (1) de visie, teneur en speerpunten van ons mini-memorandum en (2) onze concrete voorstellen aan de onderhandelaars naast het gloednieuwe Vlaamse regeerakkoord "Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan".

Vooraf → opvallend

- Net zoals quasi alle reacties van sectorale belangenbehartigers moeten we wijzen op het gebrek aan cijfers bij de ambities. In combinatie met soms vage bewoordingen of tegenstrijdigheden (saneren/investeren, maar waarin wat?) lijkt het Vlaamse beleid nog heel wat kanten op te kunnen. De concretisering volgt allicht pas met de beleidsnota's van de vakministers. De teneur van het akkoord, samen met het negatieve financiële plaatje van deze VR, geeft verenigingen weinig aanleiding tot optimisme.
- De waarschuwing voor 'sluipende vermarkting', impliciet in ons memo en expliciet naar voor gebracht op onze Lentetop, mocht niet baten. Het regeerakkoord 'ademt' vermarkting. Treffende illustratie is de voortdurende voorstelling van de Vlaamse overheid als bedrijf en de burger als klant ("VI overheid is holdingsstructuur. VR is de moedermaatschappij"). Maar ook IWT en Agentschap Ondernemen worden samengevoegd en zo zijn er nog vele voorbeelden.
- Afslanking van 'overheidsapparaat' én koesteren van ondernemers(schap) is rode draad. De gepresenteerde hervorming van de Vlaamse entiteiten én de SAR is een integrale bevestiging van de nota die door vorige VR al principieel werd goedgekeurd. (van 88 naar 62 entiteiten). Opvallend is dat elke administrateur-generaal (ikv hun relatie met derden) een "kerntakenplan" moet opmakenwaarbij de vrijkomende middelen 'ingebracht worden in de noodzakelijke besparingsoperatie'...
- De interne staatshervorming schakelt volle versnelling hoger. Steden en gemeenten krijgen alle autonomie. Alle sectorale middelen worden in Gemeentefonds ondergebracht. Sturing door Vlaanderen wordt quasi losgelaten. Regiovorming wordt aangemoedigd. Nieuw algemeen decreet 'lokaal bestuur'. Nieuw kaderdecreet ivm intergemeentelijke samenwerkingen.
- Pact 2020 (en ViA) wordt behouden, zowel inhoudelijk als qua (transversale) aanpak.
- Participatie/overlegcultuur: het woord 'overleg' komt héél vaak voor in het regeerakkoord. Maar er staat quasi nergens bij met wie er zal overlegd worden, of en in welke formele kaders dat zal gebeuren en of dit ad hoc dan wel regulier zal gebeuren. Het regeerakkoord lijkt hier warm en koud te blazen. Men zegt dat te willen, maar concrete maatregelen lijken in andere richting te gaan (vaak ikv rechtszekerheid, efficiëntie, afbouw van structuren enz). Uitzondering lijkt WVG die voor de nieuwe bevoegdheden een nieuw institutioneel en participatief kader wil installeren.
- 'Sociale innovatie' wordt enkel genoemd als één van de 'effecten' van sociaal-cultureel werk. Krijgt geen aandacht bij innovatiebeleid.

- Positief lijkt de aandacht en respect voor vrijwilligers in het regeerakkoord en de focus (her en der) op wegwerken van regulitis. Tussen de regels lijkt die 'vereenvoudiging' echter veelal ingegeven door besparings- of 'efficiëntie-overwegingen'. De aandacht voor vrijwilligers en 'zelfredzaamheid' lijkt dan weer verdacht veel op de (liberale invulling van de) Nederlandse participatiesamenleving. Zo wordt op p.74 het begrip "collectieve zelfredzaamheid" gelanceerd. Deze aspecten kunnen dus ook alle kanten op, maar de uittreksels in het akkoord zelf bieden natuurlijk wel een houvast om er blijvend op terug te komen.
- In tegenstelling tot het vorige Vlaamse regeerakkoord is er nu geen vermelding van een structureel overleg noch charter met 'de Verenigde Verenigingen' ...

Opvallend in communicatie van Bourgeois over regeerakkoord (oa persconferentie)

- Hij praat permanent over een fundamentele 'omslag' in het wezen van de Vlaamse overheid zelf. Wil af van het formalistische, betuttelende. In het regeerakkoord zelf lijkt dit enkel concreet uitgewerkt voor lokale besturen en (in mindere mate) voor ondernemers.
- Hij moest specificeren dat deze VR ook inzet op "immateriële zaken" zoals integratie...
- Afslanking van overheidsapparaat; tegelijk meer interne samenwerking: politiek-ambtelijke projectgroepen.
- Bijkomende middelen voor natuuraankoop / innovatieve kringlooeconomie / dierenwelzijn
- Klemtonen bij cultuur: identiteit en internationale uitstraling / Marktverstoring tegengaan / Uitpas voor heel Vlaanderen

Algemeen

-> vergelijking met visie/teneur/speerpunten mini-memo: hart boven hard?

Ons memorandum bracht een aantal tendensen en contexten in beeld die het verenigingsleven (en allicht ook andere maatschappelijk betrokkenen) zorgen baren. Op basis daarvan werden uitdagingen voor het verenigingsleven en beleidsmakers scherp gesteld en een aantal speerpunten naar voor geschoven. In aanloop naar de verkiezingen pleitten we algemeen voor een samenleving waar hart boven hard zou staan.

In hoeverre speelt het regeerakkoord in op die tendensen en onze bezorgdheden? En op welke manier? Gaat het regeerakkoord voor 'hart boven hard'?

Het begint goed. De titel bevat de woorden 'vertrouwen' en 'verbinden'. Vertrouwen was een kernwoord in onze activiteiten in aanloop naar de verkiezingen. Verbinden is de 'middle name' van het verenigingsleven en van netwerken als 'de VerVer'. Onze vraag naar ademruimte is alleszins gehoord. **Het regeerakkoord is doordrongen van de wil van de Vlaamse overheid om komaf te maken met een beleid van wantrouwen, regulitis en controledrang.** Op p.3 lezen we al: *"Vertrouwen en verbinden slaat vanzelfsprekend ook op het verenigingsleven en het middenveld. We geven meer vertrouwen door minder regeltjes zodat verenigingen zich meer kunnen bezighouden met hun werking, minder met administratieve procedures. Meteen nemen we datzelfde verenigingsleven ook mee in onze ambitie om te verbinden, om mee het draagvlak te creëren voor ons toekomsttraject, om samen vooruit te gaan."* Of en hoe dit 'gegeven vertrouwen' zal rijmen met de nodige 'autonomie' voor verenigingen, zal nog moeten blijken.

Naar aanleiding van de Zesde staatshervorming vroegen we om stevige betrokkenheid van organisaties bij uitwerking en uitvoering van nieuwe beleidsthema's, zeker in de context van het Vlaamse sociaal beleid en welzijnsbeleid. We hamerden erop dat organisaties verschillende rollen tegelijk moeten kunnen spelen. **Het regeerakkoord staat voor een beleidsvoering in overleg en interactie met 'actoren'.** Enkel bij welzijn wordt dit overleg enigszins geconcretiseerd. *"In het nieuwe beleid willen we inzetten op het overleg met alle betrokken partners om te zorgen voor meer zorg. Basis is het zgn. tripartite of VESOC-model met dus vertegenwoordigers van de werkgevers, de werknemers en de Vlaamse regering. Andere middenveldorganisaties die gebruikers of verstrekkers vertegenwoordigen, zitten mee aan tafel. Bij gebreke aan consensus, beslist de regering."* En *"(p.106) De Vlaamse Regering erkent en waardeert de onschatbare waarde van het sociaal overleg, het middenveld en hun vele vrijwilligers voor de Vlaamse samenleving. Gelet op het belang van de overgedragen bevoegdheden en de omvang van de sociale uitdagingen vindt de Vlaamse Regering een systematisch overleg en het verzekeren van een goed maatschappelijk draagvlak voor de aanpak belangrijk." ... "Ook de installatie en samenstelling van de Strategische Adviesraad WGG en een aantal raadgevende comités is een opportuniteit om de inspraak en de betrokkenheid van de sociale partners en andere middenveldorganisaties die de gebruikers of verstrekkers*

vertegenwoordigen te verzekeren bij de operationele uitvoering van de nieuwe Vlaamse bevoegdheden inzake Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.”

Maar ook: “p.107: *Waar mogelijk vereenvoudigen we het Vlaamse bestuurlijke landschap. Ook hier zullen de principes van efficiëntie en klantvriendelijkheid het uitgangspunt zijn. Gezien de overheveling van heel wat gezondheidsbevoegdheden en de bestaande vraag van de betrokken zorgberoepen, formaliseren we op het niveau van de Vlaamse overheid het bestaande informele overleg waarbij we voldoende oog hebben voor de representativiteit en diversiteit in de vertegenwoordiging van de verschillende groepen. Hiervoor zal een reglementair kader gemaakt worden.*” Elders worden formele organen van advies en overleg net ‘gestroomlijnd’ of doodgezegen. **Met enige slechte wil, lijkt dit regeerakkoord een vrijeleide voor een nieuwe wildgroei van ad-hoc overlegcomités.** Positiever kan het bekeken worden als het honoreren van de expertise die bij verenigingen aanwezig is.

Of verenigingen tegelijk een kritische rol en een beleidsuitvoerende taak zullen kunnen uitvoeren, zal nog moeten blijken.

Met betrekking tot een nieuw sociaal beleid vroegen we “een sociaal beleid dat focust op solidariteit en herverdeling, niet op zelfredzaamheid”. In het regeerakkoord lezen we op p.107 onder de noemer ‘Vlaamse sociale bescherming’: “*De nieuwe bevoegdheden bieden ons de komende regeerperiode een unieke kans om de **Vlaamse sociale bescherming** verder uit te bouwen. Deze vertrekt vanuit een visie van versterking van de cliënt en **geeft prioriteit aan thuiszorg, preventie en het verhogen van de zelfredzaamheid.** Op die manier concretiseert de Vlaamse overheid een volwaardig ‘zorg’-beleid.*”

We waarschuwden er ook voor dat een ‘kerntakendebat’ meer is dan een ‘waar-kunnen-we-besparen-debat’. Over kerntaken lezen we op p.9 het volgende: “*We kiezen voor een slanke Vlaamse overheid, die betere resultaten levert met minder maar meer doelgericht ingezette middelen. In elk beleidsdomein waarop de Vlaamse overheid actief is, wordt tegen 1 januari 2015 een kerntakenplan opgemaakt, dat aangeeft welke van de huidige activiteiten van de departementen en agentschappen meer en minder essentieel zijn om de beleidsdoelstellingen te bereiken en de dienstverlening te verzekeren. Elk domein komt daarbij, na het nodige politiek-ambtelijke overleg, tot een lijst van af te bouwen activiteiten. De middelen die daardoor vrijkomen, worden deels ingebracht in de noodzakelijke besparingsoperatie, en, indien mogelijk, deels aangewend om kerntaken te versterken, bijvoorbeeld door informatiseringstrajecten*”. Uit dit uittreksel **blijkt toch dat de eerste reden én doel van dit ‘kerntakenplan’ een besparing is.** Wat er gebeurt met de ‘niet-kerntaken’, blijft een raadsel.

Een centraal pijnpunt dat we aankaarten en oa op onze Lentetop sterk bovendreef, was onze vrees voor een verdere ‘vermarkting’. Een samenleving waar de overheid/overheden zich intern én extern opstelt als een bedrijf. Met economische waarden en marktmodellen als leidraad. En waar de burger een klant/consument is. Het regeerakkoord bevestigt deze vrees. **Het akkoord ‘ademt’ vermarkting.** Enkele treffende uittreksels:

p.9 (bestuurszaken) “Beter Bestuurlijk Beleid” wordt herdacht, in die zin dat de Vlaamse overheid gaat functioneren als een holdingstructuur, met operationele entiteiten die een zekere autonomie hebben in hun dagelijks functioneren, én met een moedermaatschappij (de Vlaamse Regering) die de gemeenschappelijke dienstverlening bepaalt en beslist door wie ze uitgevoerd wordt.”

p. 75 (leefmilieu) Enerzijds streven we naar een tijdige, volledige en juiste vertaling en toepassing van Europese regels, om te voorkomen dat milieu en natuur slachtoffer zouden worden van markt of mededinging. Anderzijds ijveren we voor een doeltreffende, doelmatige en evenwichtige uitvoering van ‘niet vergulde’ Europese regels, om bedrijven inzake productie en producten op een ‘gelijk speelveld’ te laten aantreden.

p.131 (cultuur, jeugd) Ondernemerschap in de cultuursector veronderstelt dat instellingen zich richten op professionele, inhoudelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, vanuit een eigen visie en strategie. Er moet gewerkt worden aan samenwerking tussen de cultuursector en de markt. De Culturele Creatieve Sectoren (CCS) leveren een belangrijke economische toegevoegde waarde en worden dan ook terecht gepromoot. We hebben aandacht voor de onafhankelijke boekhandel en wijkbioscoop, die binnen een economische marktwerking een grote meerwaarde bieden op het vlak van spreiding en culturele diversiteit. Ten opzichte van sectoren met een marktwarde en commerciële inslag vermijden we concurrentievervalsing. Investerings worden in geval van succes eventueel gerecupereerd, zonder dat dit een ontrudend effect heeft. Ook ondernemerschap in de non-profitsector verdient ondersteuning. Dit mag uiteraard niet leiden tot een ‘economisering’ van de cultuursector en een verschraving van het aanbod. We maken de ondersteuning op het vlak van ondernemerschap van zich ontplooiende kunstenaars en culturele ondernemingen en organisaties transparanter en efficiënter. We zetten een samenwerking op poten tussen alle betrokken culturele actoren en het Agentschap Ondernemen.

p. 27 (acties om ondernemers te stimuleren) “We voegen de verschillende initiatieven voor ondernemerschap en innovatie in de culturele en creatieve sectoren samen in één ecosysteem. Het Agentschap Ondernemen maakt hiervoor het draaiboek dat zorgt voor vereenvoudiging en rationalisatie in het landschap. We verbeteren ook de toegankelijkheid van de bestaande steuninstrumenten voor deze sectoren. We implementeren de vestigingswetgeving voor toegang tot beroepen en de examencommissie met het Agentschap Ondernemen als coördinator. We actualiseren de voorwaarden in overleg met de sectoren.

Een trend waar we zelf minder expliciet oog voor hadden, maar die in het Regeerakkoord prominent aanwezig is, is de **sterkere verstrengeling van politiek en administratie**. De periode van de ‘autonome’ of ‘neutrale’ Vlaamse administratie en de ‘politieke’ kabinetten lijkt plaats te maken voor een (opnieuw?) meer ‘gepolitiseerde administratie’. Het akkoord spreekt hier en daar van ‘politiek-ambtelijke’ projectgroepen en samenwerking maar altijd onder ministerieel toezicht. Kabinetten lijken opnieuw aan macht te winnen. In combinatie met het afbouwen/afslanken van formele participatie-organen kan dit tot (politieke) willekeur leiden. Maar zover zijn we nog lang niet. Het blijft voorlopig een dubbeltje op zijn kant, maar waakzaamheid is geboden.

Punctueel -> vergelijking met onze nota aan onderhandelaars

1. Er is weinig financiële marge voor de nieuwe VR. Eenzijdig besparen en/of een overdreven focus op harde beleidsdomeinen zijn echter geen zaligmakende oplossingen. Daarom willen we **dat de nieuwe Vlaamse Regering ook investeert in het 'samen leven' zelf, bij uitstek via het verenigingsleven. Sociale cohesie, actief burgerschap, het welbevinden van Vlamingen ... zijn uitdagingen die niet mogen onderschat worden en die de nodige investeringen verdienen omwille van hun groot maatschappelijk rendement.** Het zijn verenigingen die mensen gelukkiger maken, ze samenbrengen, ze vormen, ze laten deelnemen en mee bouwen aan de samenleving. Verenigingen zijn op die manier letterlijk samenlevingsmakers. Investeren in verenigingen is een directe investering in de samenleving. Besparen op het verenigingsleven legt een hypotheek op dit sociaal weefsel. **We willen daarom geen verdere besparingen op het verenigingsleven.** Daarnaast willen we een constructieve dialoog voeren hoe middenveld, actieve burgers en de Vlaamse overheid concreet vorm en betekenis kunnen geven aan dit 'samen leven'.

- p.3 Vertrouwen en verbinden slaat vanzelfsprekend ook op het verenigingsleven en het middenveld. **We geven meer vertrouwen door minder regeltjes zodat verenigingen zich meer kunnen bezighouden met hun werking, minder met administratieve procedures.** Meteen nemen we datzelfde verenigingsleven ook mee in onze ambitie om te verbinden, om mee het draagvlak te creëren voor ons toekomsttraject, om samen vooruit te gaan
- p. 74 (plattelandsbeleid) Vlaanderen zal een dorpenbeleid voeren door te zorgen voor aangepaste dienstverlening en het vrij initiatief en het vrijwilligerswerk te ondersteunen. De plan- en regeloverlast voor verenigingen wordt weggewerkt.
- p.133 (cultuur, jeugd, media) Het belang van sociaal-cultureel werk in Vlaanderen en Brussel kan niet onderschat worden. Verenigingen, bewegingen en vormingsinstellingen brengen mensen bij elkaar en werken op een actieve en creatieve manier aan gemeenschapsvorming en zelfontplooiing. We ondersteunen de sociaal-culturele sector zodat die zijn voortrekkersrol kan blijven spelen en houden daarbij rekening met de gewijzigde en diverse vormen waarop de Vlamingen zich maatschappelijk engageren. Vrijwilligers hebben een cruciale plaats.p.158 (financiën en begroting) De Vlaamse overheid moet beter scoren op de 'waar voor je geld'-index: minder bureaucratie, meer efficiëntie en meer resultaat per uitgegeven euro. Een systematische vergelijking met andere landen kan hierbij de weg tonen. **We snoeien prioritair in administratieve overlast en in diensten waarvan de meerwaarde niet aantoonbaar is, of die op een andere wijze beter kan worden aangeboden. De overheid moet loslaten wat de samenleving zelf kan doen.**

2. Tegen de achtergrond van budgettaire krapte, maar in eerste instantie **in functie van een meer geïntegreerd, effectief én efficiënt beleid, willen we mee denken en werken aan 'slimme' investeringen/maatregelen. Die hebben – o.a. door slimme combinaties met andere investeringsdoelstellingen – weinig rechtstreekse financiële impact en toch een reële impact op het terrein.** Regulitis aanpakken geeft bv veel zuurstof voor weinig geld. Scholen bouwen kost veel geld, maar maximaliseer dan hun bereik en capaciteit tbv lokale gemeenschappen en verenigingsleven. Diversiteitsclausules inbouwen in overheidsopdrachten ... het gaat veelal over nieuwe verbanden zien, nieuwe samenwerkingen aangaan vanuit een geïntegreerde aanpak. **We willen daar met de Vlaamse overheid een kortlopend traject over opzetten om die maatregelen te concretiseren en uit te werken.**

Brede (school)infrastructuur

Infrastructuur delen over sectoren heen (scholen, geschikte sportaccommodatie, jeugthuizen, OCMW-zalen, woonzorgcentra, gemeenschapscentra, bibliotheken, enz.) moet gestimuleerd worden. Een gezamenlijk initiatief van de ministers van Cultuur, Sport en Onderwijs moet de infrastructuurcomponent van de Brede School meer activeren. Dit zal het lokale gemeenschaps- en verenigingsleven maximaal integreren in de schoolinfrastructuur. Eenzelfde logica geldt bij de herbestemming van kerken (cf. hieronder ivm conceptnota “een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk”). Werk in overleg met steden en gemeenten een strategische aanpak uit rond de grote noden aan infrastructuur voor het verenigingsleven, op wijk- en buurtniveau. Daarnaast kan bijvoorbeeld een Open Ruimte-dag sensibiliserend en aanmoedigend werken. Dan stellen scholen, universiteiten en bedrijven hun accommodatie ter beschikking voor initiatieven van niet-formeel leren.

Slim? Het budget voor scholenbouw rendeert maximaal. Het zorgt ook voor duurzaam en doordacht omspringen met publieke ruimte. En het stimuleert lokale gemeenschapsvorming.

- p. 97 (onderwijs; infrastructuur) De **nieuwe of vernieuwde schoolgebouwen moeten multifunctioneel zijn en ter beschikking staan van de lokale gemeenschap** (kinderopvang, hobby-, amateur- en sportclubs, lokale verenigingen, ...) en in de vakantieperiodes van speel-, jeugd- en sportpleinwerking, ... Scholen kunnen voor de openstelling een kostendekkende vergoeding vragen. We stemmen de verschillende regelgevingen en richtlijnen op elkaar af. Subsidiestromen kunnen gecombineerd worden weliswaar zonder overlap.
- p.140 (sport) Het volledige sportinfrastructuurbeleid zal ondersteund worden door een onderbouwde visie inzake ruimtelijke ordening en duurzaam bouwen. De Blosocentra worden geëvalueerd in functie van de noden en behoeften van een bovenlokaal gebruik. **De Vlaamse Regering maakt werk van het ‘Open School’-concept zodat de schoolsportinfrastructuur buiten de schooluren efficiënter wordt gebruikt.** Ook met bedrijven zal overlegd worden over hoe hun sportinfrastructuur beter benut kan worden.

Slimme subsidies

Het is niet slim om alle bestaande subsidieregelingen te gaan uniformiseren. Dat doet afbreuk aan veelzijdigheid van doelgroepen en gewenste stimulansen. Het is wél slim om meer afstemming te creëren op vlak van langetermijn-beleidsdoelen vanuit een geïntegreerde visie en aanpak. Dit sluit uit dat subsidiesystemen conflicterende doelstellingen aanjagen, geeft houvast aan administratieve verantwoordelijken en maakt een evaluatie van de beleidslijnen en dus eventueel ook een rationalisatie van middelen mogelijk.

Voor bedrijven:

- p.5 (visietekst) *Ook op vlak van het overheidsinstrumentarium kunnen we meer verbinden om vooruit te gaan. Geen overlappende werking meer tussen PMV en LRM, maar wel samenwerking. LRM concentreert zich op de uitvoering van het SALK. Met een subsidie- en participatiedatabank vermijden we zowel meervoudige subsidiëring als meervoudige participaties.*
- p.30 (financiering bedrijven) *We optimaliseren het economisch overheidsinstrumentarium, creëren efficiëntiewinsten en synergieën, definiëren duidelijke doelstellingen en vermijden overlappingsen. We vermijden meervoudige subsidiëring of participaties vanuit PMV en LRM voor dezelfde infrastructuur, bedrijven of activiteiten, door uitbouw van een subsidie- en participatiedatabank.*

Slimme erkenningen

Een vereniging die erkend is in het kader van een sectoraal decreet, moet makkelijker en zonder bijkomende kosten andere erkenningen (zoals kwaliteitslabels) en bepaalde vrijstellingsregelingen kunnen krijgen zonder zich telkens opnieuw te laten erkennen. De Vlaamse overheid kan daartoe in samenspraak met het verenigingsleven een register van verenigingen opstellen en verdere afspraken maken met alle Vlaamse departementen en het federale bestuursniveau. (Bv. een vereniging die erkend is als sociaal-cultureel volwassenenwerk moet automatisch in aanmerking komen om fiscale attesten te kunnen uitreiken, zonder dit (federaal) in een aanvraag te motiveren).

Slim? Het zorgt voor meer transparantie voor overheden en minder administratieve rompslomp voor verenigingen die zo meer van hun werking(smiddelen) kunnen inzetten op hun kerntaken.

Proactief ingrijpen/inspelen op Europese regelgeving

Veel regels die op Europees niveau worden afgesproken inzake staatssteun, auteursrechten, overheidsopdrachten en BTW werken door tot bij Vlaamse verenigingen, en vaak met onverwachte, negatieve bijwerkingen. Neem als Vlaamse overheid het voortouw om nieuwe én bestaande Europese regels voortdurend tegen de **verenigingstoets** te houden (= belemmert deze regel maatschappelijk engagement en de werking van verenigingen?). Dit kan bijvoorbeeld door het oprichten van een **task-force** van federale en Vlaamse overheidsinstanties, gespecialiseerde instanties als Vleva en een delegatie middenveldorganisaties. We pleiten voor een vast contact of een 'gezicht' van deze task-force.

- p.152 (EU-VI) We vergroten de interactie tussen de Vlaamse en de Europese instellingen. Eerst en vooral articuleren en communiceren we onze standpunten en visie over de EU duidelijker en doelgerichter. **Dit betekent o.a. dat we zoveel mogelijk rechtstreeks rapporteren aan de EU. Omgekeerd vragen we aan de EU waar mogelijk informatie rechtstreeks aan Vlaanderen te bezorgen.** We vragen dat de EU de eigen Vlaamse programma's en plannen voor structurele hervormingen (zoals het hervormingsprogramma en het stabiliteitsprogramma) apart beoordeelt en afzonderlijke aanbevelingen doet.
- p.153 (VI – Eu) De Vlaamse Regering zorgt voor een correcte en snelle omzetting van Europese regelgeving. Daartoe actualiseren we het draaiboek voor de omzetting van EU-regelgeving en ronden we verdragsprocedures (ook breder dan de EU) snel en correct af, met respect voor de bevoegdheden en rol van het Vlaams Parlement. **We implementeren EU-richtlijnen niet ruimer of strenger dan strikt noodzakelijk is.** We vragen ook duidelijke afspraken tussen de federale overheid en de deelstaten over de verdeling van de aansprakelijkheid (bijvoorbeeld voor een Europese boete). We hanteren daarbij de principes zoals vastgelegd in de motie over een regeling voor de verdeling van eventuele (Europese) boetes onder de gewesten (stuk 2260 (2013-2014) – Nr. 2). **We ondersteunen het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) als brug tussen Europa, de lokale overheden en het middenveld in Vlaanderen.**
- p. 75 (leefmilieu) Enerzijds streven we naar een tijdige, volledige en juiste vertaling en toepassing van Europese regels, om te voorkomen dat milieu en natuur slachtoffer zouden worden van markt of mededinging. Anderzijds ijveren we voor een doeltreffende, doelmatige en evenwichtige uitvoering van 'niet vergulde' Europese regels, om bedrijven inzake productie en producten op een 'gelijk speelveld' te laten aantreden

Drempels rond alternatieve financiering wegwerken

Crowdfunding, complementaire munten, samenaankopen ... verenigingen experimenteren én worstelen er al langer mee. Het is in ieders belang dat de Vlaamse overheid haar nek uitsteekt om –zonder hierdoor aanleiding te willen geven tot het uithollen van de reguliere subsidiesystemen- dit soort financieringsvormen meer hanteerbaar te maken door juridische en administratieve drempels weg te werken.

Slim? Een gedifferentieerde financieringsbasis van verenigingen is gezond en zorgt voor dynamiek en autonomie. Nieuwe financieringsvormen maken ook nieuwe vormen van verbindingen en 'verenigingen' mogelijk.

- p.31 (financiering bedrijven) We onderzoeken hoe we de win-winlening nog aantrekkelijker kunnen maken en zorgen dat ze breder inzetbaar wordt qua bedragen, intresten en investeringsvorm (naast leningen ook participaties). **Zo voorzien we ook in een aansluiting van de win-winlening op crowdfunding, voor projecten met een duidelijke economische meerwaarde.**

- p.159 (financiën en begroting) Gelet op de steeds striktere Europese regelgeving zien we af van DBFM-projecten die berusten op herfinancieringsgaranties, te grote participaties in het kapitaal of niet-marktconforme financiering van het project door overheidsmiddelen. De PPS-meerwaarde dient te worden aangetoond op basis van objectieve analyse.

Stimuleer diversiteit via overheidsopdrachten

Door het verankeren van interculturaliteit en evenredige arbeidsdeelname in àl haar aanbestedingen en dit in de verschillende fases van het aanbestedingsproces, stimuleert de Vlaamse overheid diversiteit via overheidsopdrachten. Een diversiteitsplan mét streefcijfers wordt een voorwaarde bij de uitbesteding van werken en diensten van een zekere omvang. Net als het creëren van opleidingskansen (werkplekleren) voor jongeren en werkzoekenden met migratieachtergrond. De overheid incorporeert deze in standaardbestekken en modelcontracten voor vb. wegenwerken, cateringdiensten of selectie- en wervingsopdrachten. Het nieuwe actieplan duurzame overheidsopdrachten zet al maximaal in op de bevordering van evenredige arbeidsparticipatie en diversiteit, antidiscriminatie en het bevorderen van gelijke kansen en behandeling. Dit gebeurt aan de hand van 3 types clausules: een nondiscriminatieclausule in de selectie- en uitvoeringsvoorwaarden; gelijke-kansenclausules in de verschillende gunningsfasen en toegankelijkheid en diversiteit in de specificaties en het voorwerp van de opdracht. De uitvoering daarvan dient verplicht gemaakt te worden.

Burgerschapsvorming op school

De Vlaamse overheid voorziet in het onderwijs tijd en ruimte voor maatschappelijke, culturele en politieke vorming. Dit soort vorming wordt een onmiskenbaar onderdeel in de lerarenopleiding. Vormgeven van het aanbod gebeurt in samenspraak met jeugd-, cultuur- en middenveldorganisaties die met betrekking tot dit soort vorming specifieke expertise hebben.

Slim? Integreren van specifieke middenveldexpertise in regulier onderwijs. Geïnformeerde en actieve burgers zijn goed voor samenleving, maatschappelijk debat en democratie.

Slim sturen en verzekeren

Het gros van verenigingen is lokaal actief. Velen daarvan zijn niet geformaliseerd, noch aangesloten of ondersteund door een bovenlokale organisatie. Ze worstelen vaak met informatie, wetgeving en administratie. Dat fnuikt wel vaker de goesting en de vernieuwing. De Vlaamse overheid kan, naar analogie met de sportsector, ook in andere sectoren een fonds oprichten, beheerd door verenigingen die zich daartoe engageren, om deze verenigingen op die moeilijke punten gericht te ondersteunen. Een decretale verankering van zo'n fonds is wenselijk. Een proeftuinregeling is ook mogelijk. De mogelijkheid om aan te sluiten bij een collectieve verzekeringspolis waarbij de overheid een garantiefonds opricht, kan hier deel van uitmaken.

Slim? De Vlaamse overheid stimuleert op een eenvoudige manier maar heel doeltreffend sociale cohesie en actief burgerschap op lokaal niveau.

---- (zie interbestuurlijke relaties)

Voer de armoedetoets in

Voer een armoedetoets uit op nieuwe beleidsmaatregelen. Zoals goedgekeurd in maart 2014 door de Vlaamse Regering, gebeurt deze armoedetoets met zowel inbreng vanuit wetenschappelijke hoek als vanuit ervaringskennis van mensen in armoede (via het Netwerk tegen Armoede). Zo kan vooraf ingeschat worden welke impact maatregelen op gezinnen (met jonge kinderen) hebben.

Slim? Hierdoor worden maatregelen vermeden die de kloof vergroten waardoor de maatschappelijke kost om de problematiek aan te pakken enkel stijgt.

- p.124 (armoedebeleid) We pakken onderbescherming aan, hebben aandacht voor mogelijke Mattheüseffecten, **hanteren de armoedetoets** en streven naar automatische toekenning van rechten. We dichten de digitale kloof en werken de laaggeletterdheid en de drempels tot participatie voor mensen in armoede weg.

Een sterk EVC beleid

Verenigingen en vrijwillig engagement zijn een ideale bron van competentieontwikkeling. We pleiten ervoor dat deze leerprocessen volop gevaloriseerd worden en dat werken met EVC meer ingang vindt. Ook zou de overheid in zijn eigen aanwervingsbeleid het goede voorbeeld kunnen geven door actiever met EVC rekening te houden. Stimuleer tevens het gebruik van instrumenten die competenties attesteren die vrijwilligers elders hebben opgebouwd. Maak leerloopbanen flexibeler door de toegankelijkheid en betaalbaarheid van informatiepunten en assessmentcentra te garanderen en/of verhogen en overdreven formalisme te vermijden. Goede en laagdrempelige begeleiding is essentieel. Heel wat organisaties die actief zijn in het domein van de informele en niet-formele educatie werken met en voor kansengroepen. Zij kunnen goed aanvoelen in welke mate EVC-procedures voldoende oog hebben voor een dreigend Mattheüseffect. De Vlaamse overheid moet hen actiever betrekken bij de ontwikkeling van procedures en concepten. Daarnaast blijft ook het herkennen van competenties een aandachtspunt. Het is immers ook belangrijk dat de lerende volwassene inzicht verwerft in zijn competenties, zonder dat dit noodzakelijk tot een formele certificering moet luiden. Een verdere uitbouw van "Oscar", het instrument waarmee in het jeugdwerk, de amateurkunsten, de leerlingenraden, de erfgoedorganisaties en het sociaal-cultureel volwassenenwerk competenties zichtbaar worden gemaakt. Tot slot moeten opleidingscheques ook voor niet-formele educatie opnieuw geactiveerd worden. Nu Vlaanderen bevoegd wordt voor het betaald Educatief Verlof, kan ze – zonder aan de basisprincipes ervan te raken – de kans grijpen om de reeks incentives voor leren die momenteel bestaan te stroomlijnen en op elkaar af te stemmen.

Slim? Erkende competenties moeten niet meer via formeel onderwijs 'geleerd' worden en wegen dus ook niet op de opleidingskosten. Daarnaast dragen deze (erkende) competenties bij aan beter gewapende werkzoekenden en arbeidskrachten én een soepelere inschakeling van kansengroepen in de arbeidsmarkt of doorstroming naar het (hoger) onderwijs.

- p.12 (bestuurszaken) We bieden meer mogelijkheden om op basis van elders verworven competenties (EVC) in de organisatie binnen te komen

3. Vlaanderen moet **toekomstgericht, geïntegreerd én samen met verenigingen verder werken aan fundamentele lange-termijndoelstellingen**. Die staan momenteel geformuleerd in het **Pact 2020 wat we mee ondertekenden**. We blijven achter die doelstellingen staan en vinden het belangrijk dat ze bereikt worden. **We pleiten daarom voor een geactualiseerd Pact waarin de nog niet gerealiseerde lange-termijndoelstellingen onverkort opgenomen worden**. Kernelementen daarin zijn alvast sociale innovatie; de participatiekloof van etnisch-culturele minderheden; talenten; kinderarmoede en de stad. Allen vergen een doorgedreven transversale aanpak als Vlaanderen echt het verschil wil maken, maatschappelijke transitie wil realiseren en stappen vooruit zetten.

- p.22 (economie en innovatie) **We bouwen verder op verworvenheden van 'Vlaanderen in Actie'**, dragen de goede praktijken en succesverhalen van de afgelopen regeerperiode verder uit en **voeren een langetermijnbeleid om de noodzakelijke transitie in onze samenleving**, zoals o.m. in de industrie, de omgang met materialen en energie, mobiliteit en zorg, **te versnellen**. Dit vereist systeeminnovaties waarbij we de inbreng van maatschappelijk stakeholders (sociale partners, ondernemerswereld, innovatieve spelers, breder middenveld,...) valoriseren. Dit vraagt ook samenwerking tussen ministers en over beleidsdomeinen en –niveaus heen, toegewezen middelen en een slagkrachtig transitie management. Voor de geselecteerde transitie voorzien we ook een eigen begroting en per transitie één verantwoordelijk minister. **De Vlaamse Regering zal hiervoor**

een transversale beleidsnota opstellen waarbij de roadmap voor de realisatie van de transities naar 2040 wordt uitgetekend.

Kernelementen toegelicht

Sociale innovatie

Klimaatverandering, biodiversiteitsverlies, armoede, vergrijzing, ethocentrisme en vereenzaming: we staan samen voor grote maatschappelijke uitdagingen die vanuit een systeembenadering moeten bekeken worden. Sociale innovatie is daarbij een sleutelbegrip. Ondersteunend bij de implementatie van technologische innovatie, maar nog meer vanuit de nood aan nieuwe organisatiemodellen, het ontwikkelen van nieuwe diensten in de samenleving, nieuwe motivatiesystemen en het ontwikkelen en implementeren van nieuwe businessmodellen. De maatschappelijke outcome staat hierbij centraal.

De **Sociale Innovatiefabriek** kreeg recent haar plaats in het Vlaamse innovatiebeleid en werkt actief en zichtbaar aan bovenstaande elementen. Het is hoopvol dat het aantal initiatieven dat aan deze uitdagingen mee een antwoord biedt al vlot boven de honderd uitstijgen. **Deze prille werking moet absoluut kunnen verder gezet worden. Daarom moet de bestaande portefeuille voor de basiswerking van de lichte structuur en jaarlijkse toegekende projectwerking gehandhaafd worden.** De Sociale Innovatiefabriek vormt tegelijk ook een stimulans om de bestaande innovatiekaders, die nog sterk op technologische en industriële innovatie focussen, te verbreden naar maatschappelijke innovatie. Overwegend economische valorisatiecriteria worden stilaan aangevuld met maatschappelijke criteria. Het algemene innovatiebeleid blijft de historisch sterke rol van verenigingen als innovator erkennen. Het is daarbij belangrijk om regelgevende en ondersteunende ruimte te voorzien voor innovaties die buiten de lijntjes kleuren via **proeftuinen**. Het integreren van **experimentenregelingen** in decretale kaders voor verenigingswerking, creëert de nodige experimenteerruimte waardoor verenigingen naast hun basiswerking nieuwe methodes, thema's en samenwerkingen kunnen verkennen.

De overheid stemt haar eigen instrumentarium (bv. IWT, Agentschap Ondernemen) intern ook beter af op elkaar en zorgt ervoor dat criteria als maatschappelijke meerwaarde, sociale innovatie en duurzaamheid worden ingeschreven.

Maatschappelijke criteria worden ook in het bedrijfsleven steeds belangrijker. De Vlaamse overheid kan het initiatief nemen om uitwisseling op te zetten met de expertise van het verenigingsleven en het not-for-profit ondernemen.

Zoals eerder vermeld, krijgt sociale innovatie geen plaats toegedicht in het innovatiebeleid. **Wel voorziet de Vlaamse overheid een rationaliseringsoperatie binnen het innovatielandschap:** het aantal programma's en structuren wordt grondig geëvalueerd. Voor de Sociale Innovatiefabriek heeft deze bepaling mogelijks gevolgen, daar het niet duidelijk is of ze aan alle criteria zal kunnen voldoen:

- p.22: Het economisch- en innovatiebeleid wordt daarom resoluut gericht op de transformatie van het industrieel weefsel en de groei van Vlaamse KMO's.
- p. 29: "We rationaliseren echter het landschap van intermediaire structuren zowel op het vlak van ondernemerschap als innovatie.
 - o Succesvolle initiatieven versterken we waar mogelijk
 - o We realiseren afstemming en consolidaties waar nodig en nuttig
 - o Initiatieven met een tijdelijke opdracht of overlappende initiatieven laten we uitdoven.
 - o Initiatieven die niet goed werken of met te beperkte (economische) meerwaarde schaffen we af.
 - o Voor nieuwe tijdelijke initiatieven hanteren we een duidelijke 'uitdoofclausule'(sunset).

De participatiekloof van etnisch-culturele minderheden

De participatiekloof tussen etnisch-culturele minderheden en andere Vlamingen blijft pijnlijk hoog. Ze manifesteert zich het duidelijkst op vlak van onderwijs en tewerkstelling. Discriminatie moet duidelijk en kordaat aangepakt worden en er moeten garanties komen voor een sterke inhaalbeweging op alle maatschappelijke domeinen waar deze participatiekloof zich stelt. Een meer geïntegreerde aanpak doorheen verschillende beleidsdomeinen is daarvoor cruciaal.

- p. 128 (integratie/inburgering. SIC!) Het integratiebeleid wordt verder afgestemd op de noden van lokale besturen, want integratie en burgerschap ontstaat in de buurt, de gemeente of stad. **Daarbij zetten we sterk in op participatie (onder meer aan de arbeidsmarkt, het wijk- en verenigingsleven, het onderwijs en de cultuurvoorzieningen) en op taalverwerving Nederlands.** (...)Taal leer je ook door deel te nemen aan de samenleving. We stimuleren het “al doende” leren van Nederlands: op de werkvloer, tijdens vakopleidingen en in het verenigingsleven opdat Nederlands leren en gebruiken ook na het inburgeringstraject niet stil zou vallen. Dat vraagt een inspanning van alle betrokkenen. (...)**We sluiten een integratiepact met de lokale besturen, sociale partners, media, onderwijspartners en verenigingen van mensen met een migratie-achtergrond** waarbij iedere partner verantwoordelijkheid opneemt om directe en indirecte discriminatie en racisme te bestrijden en respect ten aanzien van personen met een andere geloofsovertuiging of seksuele geaardheid te bevorderen. **Het pact vraagt ook engagementen van onderwijsinstellingen, sociale organisaties, media, lokale besturen en werkgevers om te voorzien in stage- en (vrijwilligers)werkplaatsen voor inburgeraars.**
- p.126 (gelijke kansen) Aan de beslissing over het al dan niet verlengen van het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 met betrekking tot het interfederaal centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme, gaat een evaluatie vooraf waarover het Vlaams Parlement zich uitspreekt. Intussen wordt de behandeling van klachten op basis van gender toegevoegd aan de diensten van de Vlaamse Ombudsman.
- P. 12 (aanwervingsbeleid overheid): Op vlak van diversiteit maken we werk van ambitieuze, maar haalbare streefcijfers tegen 2020. Voor personen van allochtone afkomst wijzigen we de definitie door deze voortaan te koppelen aan de Belgische nationaliteit (i.p.v. de nationaliteit van de EU-15), en trekken we het streefcijfer op tot 10%. Voor vrouwen in top- en middenkader trekken we het streefcijfer op tot 40%. Voor personen met een arbeidshandicap behouden we het huidige streefcijfer van 3%, maar doen we verhoogde inspanningen om dit percentage effectief te bereiken.
- Over discriminatie wordt ook dit gezegd;- (→ p.161 (fiscaal beleid) **We gaan verder met het wegwerken van fiscale discriminaties. Met het oog op vereenvoudiging herbekijken we ook fiscale gunstregimes voor publieke en semi-publieke instellingen.**

Talenten

Transformaties in economie en samenleving moeten in goede banen geleid worden via een integrale aanpak, waarbij aspecten van onderwijs, welzijn, economisch – en innovatiebeleid, inburgering, taal en zorg, jeugd & cultuur enz. op elkaar inhaken. Het is daarbij cruciaal dat alle talenten in Vlaanderen (individueel & collectief) maximaal aangesproken, ontplooid en ingezet worden. Dit impliceert o.a. aandacht voor vorming in alle levensfasen en levensdomeinen (onderwijs, arbeid, vrije tijd, ...) met specifieke aandacht voor kansengroepen in alle bovenvermelde aspecten. Concreet moet er bijvoorbeeld werk gemaakt worden van een betere afstemming tussen het deeltijds kunstonderwijs en verenigingen van amateurkunstenaars. (zie ook p.3, “een sterk EVC beleid”)

Kinderarmoede

Zoals in het Pact 2020 is afgesproken dient de kinderarmoede aangepakt te worden. Momenteel groeit 1 kind op 10 in Vlaanderen op in armoede. Dit cijfer is de laatste 10 jaar verdubbeld en blijft stijgen. Er dient dus breed ingezet te worden op deze transitie via een breed pakket aan maatregelen, binnen diverse domeinen en beleidsdomeinoverschrijdend:

- Het uitvoeren van een armoedetoets op nieuwe beleidsmaatregelen (zie ook p.3).
- Een brede vorm van gezinsondersteuning op basis van vertrouwen, die samen met het gezin bekijkt welke problemen eerst aangepakt worden.
- Het tegengaan van de groeiende problematiek van gezinnen met kinderen die gezondheidszorgen uitstellen omwille van financiële redenen, door in te zetten op goede en toegankelijke eerstelijnszorg, met aandacht voor kansengroepen. Een verdere uitbouw van wijkgezondheidscentra in Vlaanderen is een must. Tevens is de inzet van eerstelijnspsychologen op laagdrempelige plaatsen, plaatsen waar mensen in armoede over de vloer komen, een noodzaak.
- Het verder uitbouwen van werk-welzijnstrajecten voor mensen in armoede. Hiermee kunnen we het aantal jonge gezinnen waar niemand aan het werk is verminderen.
- De aanbouw van sociale woningen in Vlaanderen verder versnellen. Ondertussen kunnen mensen die op de wachtlijst staan rekenen op een huursubsidie (mits prijsbewaking en woonzekerheid). Zo kunnen gezinnen met jonge kinderen zich voldoende wapenen op de private huurmarkt. Werk aan de uitbouw van huurdersbegeleiding en de begeleiding bij uithuiszettingen.
- Het tegengaan van de ongekwalificeerde uitstroom, onder meer door het aanpakken van de kostenproblematiek in het secundair onderwijs. Voer het debat over kwalificatieplicht als alternatief voor de leerplicht.
- ...
- p.4 (binnenlands bestuur) **We integreren volgende sectorale subsidies aan lokale besturen in het Gemeentefonds:** lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, lokaal sportbeleid, flankerend onderwijsbeleid, **bestrijding kinderarmoede**, gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, integratiesubsidies.
- p.117 (**kinderbijslag**) Om kinderarmoede te bestrijden voorzien we voor kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen voorzien we een **sociale toeslag**.
- p.124 (armoedebeleid) Het Vlaams armoedebestrijdingsbeleid is universeel waar mogelijk, categoriaal waar noodzakelijk en legt een **bijzondere klemtoon op kinderarmoede, generatiearmoede en de betrokkenheid van mensen in armoede**.
- p.136 (jeugd) Via het jeugdbeleid werken we onder meer mee aan de bestrijding van kinderarmoede en jeugdwerkloosheid, willen we mee instaan voor betaalbaar en kwaliteitsvol wonen en zetten we mee in op veilige en autonome mobiliteit.

De Stad

De stad speelt een centrale rol in de ontwikkeling van Vlaanderen. In de stad komen ook vele uitdagingen (global en local) samen. Vertrek in uw beleid vanuit de visie 'de stad als oplossing' eerder dan deze te begrijpen als een collector van problemen. In steden komen meer dan elders immers potenties en dynamieken samen die op creatieve, experimentele en innovatieve wijze uitdrukking geven aan breed maatschappelijke transitie in onze samenleving. We geven hier kort een aantal cruciale elementen die samen met alle actoren verder ingekleurd moeten worden. Etnisch-culturele minderheden zijn per uitstek stedelijk gevestigd; de groeiende superdiversiteit is er heel pertinent. Ook de armoedeproblematiek is er in alle facetten aanwezig. Daarnaast komen heel wat aspecten van ruimtelijke ordening, mobiliteit, energie en milieu er samen waardoor verschillende langetermijndoelstellingen geïntegreerd kunnen worden. Zo kan er meer geïnvesteerd worden in kwalitatieve woonruimte in steden waardoor de druk op de open ruimte zal verminderen. Dat zal ook de biodiversiteit ten goede komen. Het is ook de plek om energiegebruik van gebouwen en woningen te verbeteren. Want rijwoningen verbruiken grosso modo één derde minder energie dan vrijstaande woningen. Het openbaar vervoer heeft in steden een groter draagvlak door de grote concentratie van mensen. Door het compacte stedenbouwkundig patroon en een goede mix van functies (wonen, werken, voorzieningen,...) is de mobiliteitsbehoefte beperkter. Ook het beperken van milieudruk (water- en luchtkwaliteit, geluidshinder, ...) start in de stad. Tenslotte speelt kunst en

cultuur er een sterk verbindende rol en zijn de kennisintensieve en creatieve sectoren sterker aanwezig in de 13 centrumsteden dan in het hele Vlaams Gewest. Stedelijke gebieden kunnen daarom een essentiële rol spelen in de ontwikkeling van nieuwe economische activiteiten, de vernieuwing van de economie en het ontwikkelen van verschillende manieren voor het tot stand brengen van gemeenschapsvorming en sociale cohesie, transitiebewegingen, buurtwerkingen, inspraak van burgers,... allemaal domeinen waartoe het Vlaamse verenigingsleven kan bijdragen.

---- (zie interbestuurlijke relaties)

4. We erkennen en ondersteunen 'de Verenigde Verenigingen' als officiële gesprekspartner voor thema's met relevantie voor het middenveld. Structureel overleg en ondersteuning worden verankerd in een geactualiseerd charter.

Waarom?

De structurele samenwerking is een **beproefd model** geworden dat in april 2014 positief geëvalueerd werd. Het structureel overleg zorgde ervoor dat het middenveld de Vlaamse overheid bijstaan in een gezamenlijke aanpak van de grote uitdagingen. Een bondgenootschap met autonome en kritisch prikkelende middenveldorganisaties is de beste manier om grote maatschappelijke uitdagingen aan te pakken. Bovendien vormde de samenwerking een **krachtig vliegwiel voor maatschappelijke initiatieven** die Vlaanderen en Brussel ten goede komen. Zo ontstonden uit de samenwerking met de Vlaamse overheid rond het thema sociale innovatie meer dan 200 ideeën en initiatieven die maatschappelijke uitdagingen kunnen aanpakken. Tot slot zorgt dit samenwerkingsmodel voor een transparante vorm van overleg waarbij **wederzijdse afspraken duidelijk en helder** gemaakt worden.

Een structurele ondersteuning van de basiswerking van 'de Verenigde Verenigingen' is onontbeerlijk om deze samenwerking verder te zetten, ze sterker, effectiever en efficiënter te maken.

NIKS!

- Of toch dit: p. 22 (economie en innovatie) We hanteren gekwantificeerde en gedragen langetermijndoelstellingen die internationaal vergelijkbaar zijn als kompas voor het beleid. De engagementen in het kader van het Vlaams Hervormingsprogramma Europa 2020 en het Pact 2020 blijven we daarom nastreven. De indicatoren actualiseren we i.f.v. gewijzigde externe omstandigheden na overleg met de SERV en de Verenigde Verenigingen.

5. In het kader van een slagkrachtig, sterk onderbouwd en breed gedragen beleid, passen we – op politiek en administratief niveau – participatieprocessen en –structuren aan in functie van het maximaal, efficiënt en effectief inwinnen en inzetten van velerlei expertise uit de ruime samenleving; het optimaal honoreren van strategische adviesverlening en een vlotte interactie met relevante maatschappelijke actoren.

Waarom?

Participatie aan het beleid vooraf zorgt voor draagvlak en draagkracht van beleid en bespaart veel corrigerende kosten achteraf. In een echt participatief beleid wordt structureel én ad hoc overleg én advisering ernstig genomen. **We wensen op het Vlaamse beleidsniveau het overleg aan te gaan over een integrale aanpak van participatieprocessen, over het beter stroomlijnen van het advies- en overleglandschap en over de plaats van verenigingen daarin.** Een aanpassing van het advieslandschap mag in elk geval geen vermindering van participatie als gevolg hebben noch een verschraving van de adviespartners.

Een hervorming van een advies- en participatielandschap vergt een cultuuromslag, een reëel politiek engagement, maatwerk én een nieuw afsprakenkader. Dit alles moet ingebed zijn in een sterk samenwerkingsmodel waarbij het nut en de bruikbaarheid van strategische adviesverlening voor het beleidsproces wordt gemaximaliseerd. De effectiviteit van adviezen kan worden versterkt, door de **strategische adviesraden vroeger te betrekken in het beleidsproces..** Ze zijn niet bedoeld voor verplichte nummertjes over punten en komma's. Er is vooral nood aan adviesorganen die meer impact hebben op het beleid **In strategische adviesraden moet een verankerde plek blijven voor vertegenwoordigers van alle relevante verenigingssectoren, ook de kleinere.**

- p.10 (bestuurszaken) **We voegen een aantal beleidsdomeinen samen en verminderen het aantal entiteiten en strategische adviesraden** (zie nieuw organogram van de Vlaamse overheid in bijlage). (...) p. 167 (nieuw organogram VO) De administratieve inbedding in de SERV impliceert enkel dat de secretariaten van deze strategische adviesraden worden ingebed in de SERV. De strategische adviesraden zelf geven nog steeds autonoom advies en de vertegenwoordiging van het middenveld in de betrokken strategische adviesraden kan specifiek zijn.
- Maar ook ... p.24 (economie) Als onafhankelijk klankbord bij dit beleid **waarderen we de rol van de industrieraad op. We zorgen voor een zuivere samenstelling met enkel industriëlen en duidelijke positionering t.a.v. de strategische adviesraden.**
- En ook ... p.29 (economie) **We stimuleren een meer evenredige aanwezigheid van de Vlaamse ondernemerswereld in verschillende bestuurs- en adviesorganen.**
- **p.10 (visietekst) Door vroeger adviezen in te winnen bijvoorbeeld op basis van conceptnota's, organiseren we een meer kwalitatieve dialoog en winnen we snelheid in het besluitvormingsproces. Met groen- en witboeken zorgen we voor een bredere participatie, ook van het Vlaams Parlement.**
- p.56 (ruimtelijke ordening) Het participatietraject dat gestart is tijdens de vorige legislatuur zetten we verder. We evalueren het proces en de adviezen geformuleerd op het groenboek en we sturen bij. Het participatief proces wordt verdergezet met het oog op het maken van belangrijke ruimtelijke keuzes. We stimuleren een samenwerking op bovenlokaal niveau. Denken vanuit een regionaal belang in plaats van de som van individuele lokale belangen maakt het mogelijk om tot breed gedragen oplossingen te komen voor ruimtelijke vraagstukken.
- p.62 (ruimtelijke ordening) We verruimen de methodiek van 1 geïntegreerd Vlaams advies – dat nu enkel toegepast wordt in de Omgevingsvergunning voor de complexe dossiers door middel van de Omgevingscommissie opdat dit ook voor eenvoudiger projecten mogelijk wordt. De Vlaamse adviesinstanties spreken met een stem. Vergunningvragers krijgen duidelijkere standpunten van de overheid. Vanzelfsprekend geldt dit enkel voor dossiers die een Vlaams advies behoeven.
- p.62 (ruimtelijke ordening) MER en ruimtelijk planproces dienen onderdeel te zijn van eenzelfde en geïntegreerd maatschappelijk keuzeprocess. Door de directe koppeling van het alternativedebat – dat in wezen een ruimtelijk debat is – aan het ruimtelijk planproces versterkt het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid en worden structurele en procedurele inconsistenties die optreden bij de overgang van het mer-proces naar het planproces uitgesloten. Daarnaast betekent de integratie een verkorting van de duurtijd van het planproces en een versterking van het draagvlak
- p.9 (verbinden voor zorg) In het nieuwe beleid willen we inzetten op het overleg met alle betrokken partners om te zorgen voor meer zorg. Basis is het zgn. tripartite of VESOC-model met dus vertegenwoordigers van de werkgevers, de werknemers en de Vlaamse regering. Andere middenveldorganisaties die gebruikers of verstrekkers vertegenwoordigen, zitten mee aan tafel. Bij gebreke aan consensus, beslist de regering.
- p.106 (WVG, 6e staatsherovorming) Ook de installatie en samenstelling van de Strategische Adviesraad WGG en een aantal raadgevende comités is een opportuniteit om de inspraak en de betrokkenheid

van de sociale partners en andere middenveldorganisaties die de gebruikers of verstrekkers vertegenwoordigen te verzekeren bij de operationele uitvoering van de nieuwe Vlaamse bevoegdheden inzake Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

- p.127 (gelijkkansen) De Vlaamse Regering verzoekt de SERV om in overleg met de **organisaties voor personen met een beperking** ervoor te zorgen dat conform het advies van de SERV **hun beleidsparticipatie mogelijk wordt binnen de Commissie Diversiteit van de SERV** conform het VN-verdrag.

6. We ondersteunen het verenigingsleven in Vlaanderen, zowel structureel als projectmatig. We werken daartoe ook gericht bestaande juridisch/administratieve drempels weg. We honoreren het brede spectrum van het verenigingsleven in Vlaanderen en respecteren hun autonomie en aanpak. Opdat ze ten volle hun werkingen kunnen ontplooien, voeren we in samenspraak met het verenigingsleven onder meer een planlastvermindering door voor verenigingen. Dit met oog op meer effectieve verantwoordingsmodellen, meer eenvoudige en efficiënte regelgeving en transparante subsidieregelingen.

Waarom?

Een investering in verenigingen is een investering in de samenleving die rendeert. Elke euro die in verenigingen wordt geïnvesteerd, levert extra euro's op in maatschappelijke interesse en engagement, in aanpak van maatschappelijke uitdagingen (waarmee op lange termijn veel kosten worden uitgespaard) en in democratisch vertrouwen. Een duurzame erkenning met een stabiel subsidiekader is essentieel om verenigingen perspectief te geven en om dynamiek mogelijk te maken in verenigingen.

Vrijwilligerswerk

- Toets beleidsmaatregelen op hun vrijwilligersvriendelijkheid (vrijwilligers-effectenrapportering) en voer een periodieke evaluatie in van het stimulerings- en ondersteuningsbeleid.
- Actualiseer en voer het rapport Samen Vereenvoudigen verder uit. Zorg voor een concreet aanspreekpunt, voorzie periodieke voortgangsrapportage en agendeer het tweemaal per jaar op een overleg tussen de Vlaamse en federale regering
- Faciliteer de ontwikkeling van een portaalsite voor verenigingen in alle sectoren waarop wordt duidelijk gemaakt waar organisaties rekening mee moeten/kunnen houden bij het organiseren van activiteiten,... Responsabiliseer tegelijk administraties, beheersvennootschappen en andere instanties over transparante en verenigingsvriendelijke communicatie, begeleiding en controle. Dergelijke portaalsite kan de basis vormen voor een uniek Vlaams loket waar verenigingen rechtstreeks informatie kunnen krijgen. Belangrijk is nog dat dit tegelijk de basis (back office) kan vormen voor een lokaal uniek loket.
- Onderzoek een verruiming van de collectieve verzekering voor vrijwilligers, met name ook om de bestuurdersaansprakelijkheid te regelen.
- *(ifv overleg met het federale beleidsniveau) De wettelijke obstakels voor een volledige uitrol van het project E-griffie voor vzw's zijn intussen weggewerkt. Hiervoor zorgden een Koninklijk besluit en ministerieel besluit van, respectievelijk, 17 maart 2013 en 18 maart 2013. We vragen om zo snel mogelijk de praktische toepassingen operationeel te maken, zodat vzw's niet enkel hun oprichtingsactie, maar ook alle andere toepassingen elektronisch kunnen afhandelen. Bij de opstart van het e-griffie-project vermeldde de FOD justitie (jaarverslag – 2011) nog een lagere kostprijs voor de elektronische procedure. Uit de tarieven die in 2013 werden bekend gemaakt (€ 161,66 voor de oprichting) blijkt dat dit nog niet is gerealiseerd. We dringen erop aan om ook deze belofte meteen te realiseren.*
- p.134 (cultuur, jeugd, media) De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentarisch geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucratisering zet een rem op het

vrijwilligerswerk. **We ontwikkelen daarom een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. De versnippering van expertise en informatiekanalen pakken we aan.**

- p.50 (mobiliteit) We zetten meer in op het vrijwilligersvervoer van de mindermobielen centrales en starten een overleg met de federale overheid om de knelpunten voor de vrijwilligers m.b.t. de cumul van vrijwilligers- en onkostenvergoedingen op te lossen.
- P. 74 (plattelandsbeleid): Vlaanderen zal een dorpenbeleid voeren door te zorgen voor aangepaste dienstverlening en het vrij initiatief en het vrijwilligerswerk te ondersteunen. De plan- en regeloverlast voor verenigingen wordt weggewerkt.
- p. 104 (zorgzame samenleving): We valoriseren en ondersteunen vrijwilligers en mantelzorgers, als de hoeksteen van de samenleving. Zij zijn het levende bewijs van solidariteit en vormen een belangeloze, maar uiterst belangrijke bijdrage aan de samenleving.

Infrastructuur

- Maak van **publieke ruimte** ter stimulering van gemeenschapsvorming een speerpunt in het ruimtelijke ordeningsbeleid. Dit kan op lokaal niveau gestimuleerd worden door dit op te nemen als beleidsprioriteit in het kader van verschillende sectorale regelgevingen die de relatie met lokale besturen vormgeven. Besteedt specifieke aandacht aan het behoud van jeugdverblijven en –lokalen in groene omgevingen en investeer in ruimte voor jeugdtoerisme.
- Werk in overleg met steden en gemeenten een strategische aanpak uit rond de grote noden aan ((brand-)veilige en duurzame) infrastructuur voor het verenigingsleven, op wijk- en buurtniveau.
- Via de conceptnota “een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk” wil de Vlaamse overheid eventuele neven- en herbestemmingen van religieuze infrastructuur ondersteunen. De nota verwijst al naar het belang van samenspraak met verenigingen en stelt vast dat vandaag talloze jeugdverenigingen, culturele verenigingen, ouderverenigingen,... kampen met ruimtetekort. Het recente ontwerpdecreet “met betrekking tot de subsidiëring voor gebouwen van de eredienst, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en crematoria” creëert een subsidie lijn voor herbestemmingsstudies en voor werken die gebeuren in functie van nevenbestemming. Bevorder in dit kader expliciete verbindingen met het verenigingsleven. Dit kan in samenwerking met het Fonds Culturele Infrastructuur van de Vlaamse Gemeenschap.
- p.135 (jeugd) Kinderen en jongeren hebben nood aan fysieke ruimte. Er moet voldoende publieke ruimte zijn die toegankelijk en aantrekkelijk is voor iedereen en hierdoor ook generatiedoorbrekend; plekken die uitnodigen om te spelen, te bewegen en te ontmoeten. We moeten er voor zorgen dat kinderen en jongeren kunnen spelen in een groene omgeving op het platteland en in de stad. Bossen, parken en pleinen moeten we maximaal toegankelijk maken. De Vlaamse overheid stimuleert het gezamenlijk gebruik van school-, sport- en spelinfrastructuur door sport- en jeugdverenigingen. We gaan voor een positieve kijk op jeugd, die uitgaat van hun kracht en creativiteit.
- p.57 (open ruimte) **Het openruimtebeleid zal vertrekken van een gebiedsgerichte en geïntegreerde aanpak. We installeren een sterk overlegmodel en coördinatie tussen de verschillende overheden en sectoren.** Dit overleg moet afstemming zoeken tussen de verschillende sectorale programma’s zodat de optelsom van alle ruimtevragen de draagkracht van het gebied niet overstijgt.
- p.140 (sport) Het volledige sportinfrastructuurbeleid zal ondersteund worden door een onderbouwde visie inzake ruimtelijke ordening en duurzaam bouwen. De Blossocentra worden geëvalueerd in functie van de noden en behoeften van een bovenlokaal gebruik. De Vlaamse Regering maakt werk van het ‘Open School’-concept zodat de schoolsportinfrastructuur buiten de schooluren efficiënter wordt gebruikt. Ook met bedrijven zal overlegd worden over hoe hun sportinfrastructuur beter benut kan worden.

Regulitis

- Faciliteer een transparante en gebruiksvriendelijke portaalsite met alle (Europese, federale, Vlaamse, provinciale,...) subsidielijnen die relevant zijn voor het verenigingsleven (cfr premiezoeker voor verbouwingen, rechtenverkenner,...).
 - Geef verenigingen de nodige –ook decretale- ruimte voor de verkenning van andere organisatievormen, naast of in combinatie met de bestaande vzw-structuur: internationale vereniging zonder winstoogmerk, stichting van openbaar nut, coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk (voor het geheel van de werking en/of in samenwerking met anderen om voor bepaalde delen van de werking schaalvoordeel te zoeken), ...
 - Geef expliciete aandacht aan amateurkunsten bij een continuering van de UiTpas. Voorzie dat (gedeeltelijke) terugbetaling van lidmaatschap of cursusgeld, werk- en lesmaterialen of andere benodigdheden in het pakket vervat zijn. Zorg voor een zo min mogelijke administratieve last voor verenigingen.
 - **Werk samen met de jeugdsector een concreet stappenplan uit** om de specifieke drempels voor jeugdorganisaties één voor één weg te werken. De jeugdsector inventariseerde deze drempels beknopt en overzichtelijk en reikt concrete oplossingen aan in de brochure “*Regulitis. Barrières die het moeilijk maken voor jeugdorganisaties en mogelijke oplossingen*”.
 - *(ifv overleg met het federale beleidsniveau) De scope van de Wet op de overheidsopdrachten moet worden beperkt tot overheden of organisaties die door de overheid werden opgericht. De toevoeging van het gezagscriterium, met name het al dan niet beschikken over eenzijdige beslissingsbevoegdheid ten aanzien van derden, zorgt wellicht voor de gepaste verduidelijking. Op korte termijn vragen we van de federale overheid om de grensbedragen maximaal op te trekken zodat kleine en middelgrote organisaties zicht alvast geen zorgen hoeven te maken. Concreet stellen we voor de laagste drempel te verhogen van 8500 euro tot 25000 euro.*
 - *(ifv overleg met het federale beleidsniveau) De wijzigende interpretaties inzake vrijstellingen binnen de BTW-wetgeving (artikel 44) leiden tot een verengde toepassing voor verenigingen. We bepleiten bijvoorbeeld een gerichte aanpassing van de invulling van de –in de EU-wetgeving voorziene- begrippen “maatschappelijk werk” en /of “culturele instellingen die door de betrokken lidstaat worden erkend”.*
 - *(ifv overleg met het federale beleidsniveau) De wet op de marktpraktijken van 6 april 2010 definieert wat een onderneming is. Of er met het oog op winst(-verdeling of –uitkering) of vanuit een sociale doelstelling wordt gehandeld is volgens deze wet niet relevant. Of een vereniging ook een onderneming is, moet, case per case, blijken uit de activiteiten en de mate waarin de vereniging deze activiteiten uitoefent. Dit betekent heel wat juridische onzekerheid: een onderneming moet immers voldoen aan de EU-mededingingsregels. Ook hier moet een wijziging van het toepassingsgebied een einde kunnen stellen aan het ongewisse voor het verenigingsleven.*
-
- p.3 (visietekst) Vertrouwen en verbinden slaat vanzelfsprekend ook op het verenigingsleven en het middenveld. **We geven meer vertrouwen door minder regeltjes zodat verenigingen zich meer kunnen bezighouden met hun werking, minder met administratieve procedures.** Meteen nemen we datzelfde verenigingsleven ook mee in onze ambitie om te verbinden, om mee het draagvlak te creëren voor ons toekomsttraject, om samen vooruit te gaan.
 - p.135 (jeugd) We voeren een concreet en positief beleid, in overleg met de jeugdsector, voor kampen en fuiven. Een brede invulling van het jeugdwerk stimuleren en ondersteunen we. **We onderzoeken de mogelijkheid om een charter af te sluiten voor fuif- en kampvriendelijke gemeenten en kiezen voor de ontwikkeling en toekenning van het label kindvriendelijke steden en gemeenten. De Vlaamse overheid engageert zich om overregulering zoals aangegeven door de jeugdsector aan te pakken.**
 - p.132 (cultuur, jeugd) **We maken de UiTpas beschikbaar in heel Vlaanderen**, zodat we de veelheid aan kortings-, voordeel-, klanten- en kanspassen terugbrengen tot één geautomatiseerd systeem. Mensen in armoede kunnen zo op een niet-stigmatiserende manier participeren.

Subsidiëring en verantwoordingsmechanismes

- Ga zeer zorgvuldig om met het begrip “dubbele subsidiëring”. Organisaties worden hier vaak mee geconfronteerd op het moment waarop zij partnerschappen met andere gesubsidieerde organisaties aangaan. Dubbele subsidiëring mag niet verwijzen naar het doel waarvoor de overheid de respectieve organisaties subsidieert, maar wel naar het feit dat dezelfde kosten geen twee keer met subsidies kunnen worden betaald.
 - Respecteer de eigen procedures en deadlines en pas indexeringsregels correct en transparant toe. Kies voor scenario’s die het overschrijden van de besluitvormings- en uitbetalingstermijnen telkens in het voordeel van de organisatie laat uitdraaien. Responsabiliseer interne controlediensten op deze procedures. Ook zij dienen zich in te schrijven in een klantvriendelijk en rechtszeker kader.
 - Waak over een goed evenwicht tussen reguliere en projectmatige ondersteuning. Projectmiddelen kunnen iets in gang zetten waar men anders geen tijd of middelen voor heeft. De overgang van succesvolle projecten naar een reguliere inbedding in de verenigingswerking moet ook beleidsmatig worden ondersteund, zodat waardevolle initiatieven niet dreigen te verdwijnen, enkel omwille van formele redenen.
 - Versterk verenigingen van kansengroepen. Deze verenigingen spelen een belangrijke rol in het emancipatie- en integratieproces van kansengroepen. Het openstellen en toegankelijk maken van bestaande verenigingen is belangrijk, maar neemt de nood van die kansengroepen om zich zelf te verenigen niet weg. In het belang van iedereen moet dit emancipatieproces meer kansen krijgen dan nu het geval is. Verenigingen van kansengroepen moeten volwaardig erkend worden zodat ze hun integrerende rol volop kunnen spelen. Dit betekent meer structurele middelen voor het uitvoeren van hun emancipatorische opdrachten en de opbouw van deskundigheid en structuren. Ook de ‘consultantrol’ van deze verenigingen, belangenbehartiging vanuit de expertise van de doelgroep en advies aan en samenwerking met andere verenigingen, moet erkend en gehonoreerd worden.
 - **Plaats vertrouwen boven verantwoording.** Laat in verantwoordingsmechanismen voor de aanwending van publieke middelen steeds vertrouwen, gelijkwaardigheid, ruimte voor vrij initiatief en effectiviteit doorwegen. Focus op de kwalitatieve resultaten van de ondernomen inspanningen. **‘de Verenigde Verenigingen’ wenst hierover samen met de Vlaamse overheid naar goede modellen te zoeken.**
-
- p.96 (onderwijs) We verminderen het aantal administratieve verplichtingen en voorschriften voor verantwoording. Bij de ontwikkeling van nieuwe onderwijsregelgeving voeren we een regeldruktoets in. De gedragen aanbevelingen uit het rapport ‘Kom op tegen planlast’ voeren we uit. (...)We maken duidelijke afspraken over welke normen door de inspectie gehanteerd worden bij de vaststelling van tekorten m.b.t. de decretale kwaliteitseisen en welke instrumenten bij de scholen kunnen opgevraagd worden ter verantwoording.

Internationaal

- “Exporteer” het verenigingsleven in Vlaanderen. Stimuleer daartoe de internationale uitbouw van campagnes, werkvormen en educatieve projecten. Dit draagt bij tot het versterken van het beeld over Vlaanderen als sterk in burgerschap, activering, gemeenschapsvorming en educatie en kan een hefboom zijn voor internationale diplomatie.
- Investeer in de deelname aan en uitbouw van internationale netwerken van verenigingen. Op deze manier kan effectieve uitwisseling ontstaan, kunnen Vlaamse ideeën en oplossingen reizen over de grenzen en goede praktijken uit het buitenland ook in Vlaanderen hun weerklank vinden. Via internationale netwerken kunnen verenigingen ook sterker hun stem laten horen in het internationaal kapittel.
- Werk aan een transparant en democratisch buitenlands beleid, waaronder handelsbeleid, en zorg dat de informatieverschaffing voor parlementsleden en middenveldorganisaties verzekerd is. Zorg ervoor dat de standpunten die Vlaanderen inneemt met betrekking tot internationale verdragen consulteerbaar zijn voor parlementsleden en middenveldorganisaties en eis vanuit de Vlaamse overheid hetzelfde van de gecoördineerde Belgische standpunten.

- p.150 (buitenlands beleid) De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) dient regelmatig bijeen te komen om het overleg tussen de verschillende beleidsniveaus te bevorderen. We pleiten voor een **meer dynamische werking van de ICBB** waar ook ontwikkelingsamenwerking op de agenda staat.

7. We betrekken maximaal het middenveld bij de voorbereiding, implementatie en verdere uitrol van onze nieuwe bevoegdheden. Participatie van middenveldorganisaties mag dus niet beperkt blijven tot beleidsadvies maar moet ook aan bod komen via deelname aan strategische adviescomités bij IVA's en via deelname aan de bestuursraden van EVA's. Specifiek voor de uitvoering van een nieuw sociaal beleid honoreert de Vlaamse overheid de grote meerwaarde, specifieke expertise en dienstverlening van de sociale partners en de verenigingen die hierin actief zijn.

Concreet

Ontwikkel voor alle nieuwe bevoegdheden en op te richten organen in nauwe samenspraak met het verenigingsleven een **nieuw afsprakenkader tussen overheid en verenigingen met duidelijke rol- en taakafspraken**. Kies daarbij duidelijk voor een overlegmodel met het middenveld. Respecteer daarbij de expertise van verenigingen en hun autonomie om te bepalen welke rollen en functies ze combineren in functie van hun maatschappelijke opdracht.

Zet resoluut in op sociaal beleid: focus op solidariteit en herverdeling, bevecht discriminatie en pak de stijgende armoede fundamenteel aan. Betrek de sociale middenveldorganisaties bij de oprichting en beheer van de instellingen en middelen voor de Vlaamse sociale bescherming zoals kinderbijslag, ouderenzorg en arbeidsmarktbeleid. **Erken expliciet de rol van sociale middenveldorganisaties bij de uitvoering van het sociaal beleid.** Voorzie tot slot voldoende linken met de federale systemen, met oog op vlotte samenwerking, en goed, efficiënt bestuur.

- p.9 (verbinden voor zorg) In het nieuwe beleid willen we inzetten op het overleg met alle betrokken partners om te zorgen voor meer zorg. **Basis is het zgn. tripartite of VESOC-model met dus vertegenwoordigers van de werkgevers, de werknemers en de Vlaamse regering. Andere middenveldorganisaties die gebruikers of verstrekkers vertegenwoordigen, zitten mee aan tafel.** Bij gebreke aan consensus, beslist de regering.
- p.106 (WVG, 6^e staatshervorming) De Vlaamse Regering erkent en waardeert de onschatbare waarde van het sociaal overleg, het middenveld en hun vele vrijwilligers voor de Vlaamse samenleving. Gelet op het belang van de overgedragen bevoegdheden en de omvang van de sociale uitdagingen vindt de Vlaamse Regering een systematisch overleg en het verzekeren van een goed maatschappelijk draagvlak voor de aanpak belangrijk.
- p.107 (WVG) Waar mogelijk vereenvoudigen we het Vlaamse bestuurlijke landschap. Ook hier zullen de principes van efficiëntie en klantvriendelijkheid het uitgangspunt zijn. **Gezien de overheveling van heel wat gezondheidsbevoegdheden en de bestaande vraag van de betrokken zorgberoepen, formaliseren we op het niveau van de Vlaamse overheid het bestaande informele overleg waarbij we voldoende oog hebben voor de representativiteit en diversiteit in de vertegenwoordiging van de verschillende groepen.** Hiervoor zal een reglementair kader gemaakt worden.
- p.122 (wvg) We streven naar een volwaardige participatie van alle groepen in de samenleving aan het zorgen welzijnsaanbod. We hebben aandacht voor de mensen van allochtone afkomst en holebi's. We bestrijden genderstereotypen in de zorg- en welzijnssector. We werken met alle betrokken beleidsdomeinen en bevoegde overheden aan een integraal beleid.
- p.129 (integratie-inburgering) Voor expertiseinbreng en begeleiding op het terrein doen de sectoren maximaal een beroep op de diensten van het Agentschap Integratie en Inburgering.

- p.36 (iedereen werk) We bestendigen de verschillende rollen van de VDAB, namelijk de actor- en regisseursrol. **In de regisseursrol kan de dienst een beroep doen op de complementaire expertise van privébedrijven en non-profitorganisaties** of haar eigen aanbod voor het opleiden en begeleiden van werkzoekenden en werknemers in functie van efficiëntie en effectiviteit van de dienstverlening. De werkzoekenden kunnen binnen hun vastgelegd traject naar werk beslissen op welke diensten en bij welke organisatie zij een beroep doen voor begeleiding, bemiddeling en opleiding.

8. We waken met alle mogelijke middelen over het vrijwillig karakter van vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk is geen stok achter de deur en kan nooit betaalde arbeid vervangen.

Waarom?

Een verplichte vorm van vrijwilligerswerk om uitkeringsgerechtigden maatschappelijk te activeren is niet wenselijk.. Omgekeerd, moeten uitkeringsgerechtigden die vrijwillig vrijwilligerswerk verrichten, dit basisrecht kunnen blijven uitoefenen. Nu de Vlaamse overheid met de zesde staatshervorming de volledige beslissings- en uitvoeringsbevoegdheid verwerft om de actieve en passieve beschikbaarheid van werklozen te controleren, waakt zij over dit basisrecht in de uitvoering van die bevoegdheden.

Concreet

In de uitvoering van de zesde staatshervorming ligt een opportuniteit om vrijwilligers en verenigingen te ontlasten door de meldingsplicht voor vrijwilligerswerk bij werkloosheid te herzien. De zesde staatshervorming geeft de Gewesten de volledige beslissings- en uitvoeringsbevoegdheid om de actieve en passieve beschikbaarheid van de werklozen te controleren en daarbij bijbehorende sancties op te leggen. Het normatieve kader blijft evenwel federaal. In de schemerzone bevindt zich de aangifteplicht voor werkzoekenden van hun vrijwilligerswerk. Deze aangifteplicht is zowel voor de werkzoekende als voor de vereniging een administratieve last: voor elke vrijwilliger moet een afzonderlijk formulier worden ingevuld. Vandaag moet een vrijwilliger bij de RVA een fiche aangeven wanneer hij vrijwilligerswerk wenst te doen en moet ook de organisatie waarbij dit vrijwilligerswerk wordt gedaan papieren in te vullen.

- ➔ We vragen daarom te **onderzoeken of deze aangifteplicht niet geïntegreerd kan worden in de arbeidsbemiddeling** zodat deze dienstverleners voor de werkzoekende het enige contactpunt vormen.
- ➔ Wij vragen een automatische toestemming van de RVA om een werkzoekende zijn of haar lopende engagement als vrijwilliger te kunnen verderzetten.
- ➔ Daarnaast is het vandaag niet toegelaten om vrijwilligerswerk in het buitenland te cumuleren met een uitkering. **Wij vragen dat vrijwilligerswerk gedurende deze periode behandeld wordt zoals een stage in het buitenland en zodoende wordt toegelaten.**

- p.35 (werk) Langdurige werkzoekenden: Het uitgangspunt is dat langdurig werklozen zo maximaal mogelijk betrokken blijven bij de arbeidsmarkt en niet sociaal geïsoleerd raken. **We voorzien één systeem van tijdelijke werkervaring dat openstaat voor alle werkgevers met als doel competenties en werkervaring op te bouwen binnen een reële arbeidsomgeving. Gemeenschapdienst kan als werkervaring beschouwd worden.** Daarnaast breiden we het aanbod begeleiding op de werkvloer uit voor werknemers die uitstromen uit langdurige werkloosheid.

9. We evalueren de ingevoerde beleids- en beheercyclus van lokale besturen. We besteden daarbij bijzondere aandacht aan de participatiegraad van het lokale verenigingsleven aan de opmaak, monitoring en evaluatie van de meerjarenplanning. We bewaken ook de sectorale Vlaamse kaders en middelen in de relatie met lokale besturen.

Concreet

Het Vlaamse beleid moet oog hebben voor de belangrijke rol die verenigingen in lokale gemeenschappen spelen. Momenteel besparen veel lokale besturen al op oa speelpleinwerking en sportclubs, op subsidies aan verenigingen en op investeringen in verenigingsinfrastructuur. Maak afspraken met lokale overheden opdat verenigingen minimale ruimte en ondersteuning krijgen, opdat ze hun rol in het lokale beleid maximaal kunnen uitspelen en opdat de regulitis voor hen ingeperkt wordt. Neem als Vlaamse overheid een coördinerende rol op in verband met intergemeentelijke afstemming rond GAS. **We pleiten kortom voor een nieuw afsprakenkader, een New Deal, waarin vertrouwen boven verstikking staat.**

- Als eerste concrete maatregel stellen we een **wetenschappelijke impactanalyse** voor van de **doelstellingen van de BBC** en de meerjarenplanning. Koppel daar een jaarlijkse monitoring aan zodat er, indien nodig, tijdig kan bijgestuurd worden. Voer deze analyse uit bij verschillende lokale actoren en heb specifiek oog voor participatie, transparantie en samenwerking.
- Zorg er mee voor dat de organisaties op een Vlaams niveau voldoende ruimte hebben om in te zetten op een versterking van de draagkracht van hun lokale afdelingen.

De relatie tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen is sterk uitgewerkt in het regeerakkoord. Al in de visietekst wordt er veel aandacht aan besteed, vooral als hét voorbeeld waarbij de Vlaamse overheid de 'omslag' zal maken van controlerende instantie naar 'vertrouwengevende' overheid. In het regeerakkoord slaat het hoofdstuk 'binnenlands bestuur' een relatief radicale richting in en omvat het heel wat gedetailleerde initiatieven.

(uit visietekst)

Voortbouwend op de interne staats hervorming uit de vorige bestuursperiode, geven we de gemeenten en steden nog meer vertrouwen en meer verantwoordelijkheid. **We versterken hun bestuurskracht en autonomie.** En dus krijgen ze bijkomende bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. **De Vlaamse overheid is een 'kaderstellende' overheid die de grote doelstellingen van het Vlaamse beleid bepaalt.** De gemeenten krijgen het vertrouwen om deze doelstellingen binnen hun eigen lokale context te realiseren en bepalen welke middelen en mensen ze daarvoor inzetten. Ze rapporteren niet langer tot op het operationele niveau maar wel op hoofdlijnen.

Bestuurskracht gaat samen met schaalgrootte. Daarom worden gemeenten die willen fuseren, gestimuleerd met een financiële bonus. De grootste, maar ook middelgrote, steden en gemeenten krijgen grotere autonomie en extra bevoegdheden tot, wat betreft de grootste steden (+100.000 inwoners), zelfs de mogelijkheid om af te wijken van Vlaamse regelgeving, als dat gemotiveerd kan worden vanuit efficiëntie-oogpunt of de grootstedelijke context. **We integreren de sectorale subsidies aan lokale besturen (cultuurbeleid, jeugd, sport, ontwikkelings samenwerking...) in het gemeentefonds, wat hen meer autonomie en minder planlast oplevert.** (...) We integreren de OCMW's volledig in de gemeentebesturen (vrijwillig voor de centrumsteden). We schaffen het stedenfonds af en voegen de middelen toe aan de bijzondere financiering voor de centrumsteden van het huidige Gemeentefonds. **De nieuwe verhoudingen tussen Vlaamse overheid en lokale besturen, verankeren we in een nieuw decreet "lokaal bestuur", dat de bestaande decreten (Gemeentedecreet, OCMW-decreet en decreet**

Intergemeentelijke Samenwerking) vervangt en leidt tot en drastische inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels en meer gemeentelijke democratie.

We slanken de provincies verder af. Ze focussen vanaf nu op de grondgebonden bevoegdheden. De persoonsgebonden bevoegdheden verliezen ze, net zoals de mogelijkheid om opcentiemen te heffen op de onroerende voorheffing. De opbrengst hiervan wordt omgezet in een dotatie rekening houdend met de uitgavenvermindering wegens het niet langer uitoefenen van de persoonsgebonden bevoegdheden. In steden met meer dan 200.000 inwoners, oefenen de provincies niet langer bovenlokale taken uit en nemen ze geen gebiedsgerichte initiatieven meer. De opbrengsten die de eigen provinciebelastingen genereren in steden met meer dan 200.000 inwoners, worden doorgestort aan die steden. (...)

(Uit hoofdstuk 'binnenlands bestuur')

- De gemeenten krijgen het vertrouwen om deze doelstellingen binnen hun eigen lokale context te realiseren en bepalen welke middelen en mensen ze daartoe inzetten. Ze rapporteren niet langer tot op het operationele niveau maar wel op hoofdlijnen. Vlaanderen legt de klemtoon op ex post-controle met als uitgangspunt de nieuwe lokale beleids- en beheerscyclus. **Het verzamelen van lokale beleidsinformatie gebeurt in functie van het benchmarken van gemeenten, naar het voorbeeld van de stadsmonitor.**
- In afwachting van verdere hervormingen, ziet de Vlaamse overheid nauw toe op het naleven van de letter en de geest van het planlastendecreet. (...) Vlaanderen zal samen met VVSG extra ondersteuning bieden door zowel beleidsmatige als organisatorische goede praktijken en voorbeelden te verspreiden.
- Elke toewijzing van nieuwe taken of bevoegdheden aan steden, gemeenten en OCMW's gebeurt in overleg met de lokale besturen en gaat gepaard met het overhevelen van de nodige middelen naar het lokale bestuursniveau. **In aangelegenheden waar lokale besturen beslissingen nemen binnen een Vlaams reglementair kader (ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, leefmilieu, huisvesting, ...) vergroten we de beleidsruimte van de lokale besturen aanzienlijk.** We herzien de Vlaamse regels (decreten en uitvoeringsbesluiten) zodat ze veel meer dan nu het geval is slechts op hoofdlijnen normeren.
- De Vlaamse Regering engageert zich om, in een paritair (Vlaanderen/lokale besturen) samengestelde commissie, na te gaan op welke terreinen de autonomie van de lokale besturen kan verhoogd worden, met name voor welke concrete bevoegdheden van het lokale bestuursniveau het niet meer of minder nodig is dat Vlaanderen sturend optreedt. **Deze doorlichting zal het eerste jaar van de legislatuur georganiseerd worden, samen met gemeenten en provincies, en dient voor 31 maart 2015 tot concrete resultaten te leiden.**
- We integreren volgende sectorale subsidies aan lokale besturen in het Gemeentefonds: lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, lokaal sportbeleid, flankerend onderwijsbeleid, bestrijding kinderarmoede, gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking, integratiesubsidies. De verdeling van het totale bedrag dat hierdoor wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds, zal gebeuren overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit al deze subsidieregelingen samen. De groeivoet van het Gemeentefonds is niet van toepassing op dit bedrag.
- We vereenvoudigen de financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen drastisch en houden twee fondsen over: **het gemeentefonds voor de algemene financiering en een investeringsfonds. We houden vast aan de jaarlijkse groeivoet van het Gemeentefonds (3.5%).** We schaffen het stedenfonds af en voegen de middelen toe aan de bijzondere financiering voor de centrumsteden van het huidige Gemeentefonds, met respect voor de huidige verhoudingen.

- We bundelen de middelen van het federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het plattelandsfonds in een investeringsfonds ter ondersteuning van de lokale investeringen, met respect voor de huidige focus en verhoudingen. Ook hier vergroten we de beleidsautonomie van de gemeenten en beperken we de administratieve lasten voor de gemeenten tot het minimum (ex post controle). (...) We behouden de Eliacompensatie en de middelen van het lokaal pact om de investeringen in de rioleringen te stimuleren.
- Vertrekkend van de in de vorige regeerperiode uitgevoerde regioscreening, **versterken we de dynamiek van regiovorming**. Het doel is om het aantal intermediaire niveaus drastisch te verminderen en te komen tot zoveel mogelijk samenvallende samenwerkingsverbanden. We willen dat de gemeenten de bestaande samenwerkingsverbanden zoveel mogelijk samenvoegen en afstemmen op een regionale schaal. **De Vlaamse Regering zal een kaderdecreet opmaken om alle regelingen waarmee de Vlaamse overheid bovengemeentelijke verbanden oplegt, erkent of ondersteunt, maximaal op elkaar af te stemmen.**
- De Vlaamse Regering zal in overleg met de gemeenten, het decreet op de intergemeentelijke samenwerking evalueren en aanpassen.
- De nieuwe verhoudingen tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, verankeren we in **een nieuw decreet “lokaal bestuur”, dat in de plaats komt van de bestaande decreten (Gemeentedecreet, OCMW-decreet en decreet Intergemeentelijke Samenwerking)**, en dat resulteert in een verregaande inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels, rekening houdend met de voortschrijdende digitalisering. We versterken daarbij de gemeentelijke democratie, onder meer door het voorzitterschap van de gemeenteraad in alle gemeenten te laten opnemen door een gemeenteraadslid zonder uitvoerend mandaat.
- We slanken de provincies verder af. **De provincies oefenen niet langer persoonsgebonden bevoegdheden uit.** De persoonsgebonden bevoegdheden die hen door sectorale decreten zijn toegewezen (decreet van 6 juli 2012 houdende het stimuleren en subsidiëren van een lokaal sportbeleid, het decreet van 6 juli 2012 houdende de ondersteuning van het lokaal jeugdbeleid en de bepaling van het provinciaal jeugdbeleid, het decreet van 6 juli 2012 houdende het Vlaams cultureel erfgoedbeleid, decreet houdende de toekenning van bepaalde bevoegdheden aan de provincies in de aangelegenheden, vermeld in artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen) worden geschrapt.
- De **provincies** oefenen niet langer bovenlokale taken uit en **nemen geen gebiedsgerichte initiatieven meer in de steden met meer dan 200.000 inwoners**. De provincies zullen de opbrengsten die hun eigen belastingen genereren in steden met meer dan 200.000 inwoners, doorstorten aan die steden.
- Tot slot lezen we op p.74 in het hoofdstuk ‘plattelandsbeleid’: “Een dorp of woonwijk is niet te verengen tot een geheel van woningen, gebouwen en voorzieningen, het is veeleer een leefgemeenschap van burgers met eigen specifieke lokale noden. Het dorp is het niveau waar burgers vanuit een – soms vaag – identiteitsgevoel en een ‘gevoel van behoren tot’, zelf initiatief (kunnen) nemen om hun omgeving zo leefbaar mogelijk te houden. **Het is het niveau waarop een participatief beleid concreet gestalte kan krijgen door deze ‘collectieve zelfredzaamheid’** vanuit de overheid te stimuleren, te ondersteunen en te faciliteren.”

Eerste reacties van verenigingssectoren op Vlaams regeerakkoord

- [Bond Beter Leefmilieu](#)
- [Netwerk tegen armoede](#)
- [Vlaamse Jeugdraad](#)

- [Gezinsbond](#)
- [11.11.11](#)
- [Minderhedenforum](#)
- [Sport](#)
- [Federatie Sociaal-cultureel werk](#)
- [ACV](#)
- [Vlaams ABVV](#)
- [Beweging.net](#)
- [CM](#)

Een gedeeltelijke samenvatting is te vinden in [MO Magazine](#).

Samenstelling Vlaamse Regering

Geert Bourgeois (N-VA) - Minister-president

Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
bevoegd voor

- het beleidsdomein diensten voor het algemeen regeringsbeleid, met uitzondering van het gelijkemansbeleid en de coördinatie van Brussel en de Vlaamse Rand
- het beleidsdomein internationaal Vlaanderen, met uitzondering van het beleidsveld toerisme
- het beleidsveld onroerend erfgoed

Hilde Crevits (CD&V) - Viceminister-president

Vlaams minister van Onderwijs
bevoegd voor

- het beleidsdomein onderwijs en vorming

Annemie Turtelboom (Open VLD) - Viceminister-president

Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie
bevoegd voor:

- het beleidsdomein financiën en begroting
- het beleidsveld energie

Liesbeth Homans (N-VA) - Viceminister-president

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke kansen en armoedebestrijding
bevoegd voor:

- het beleidsdomein bestuurszaken
- het beleidsveld woonbeleid
- het beleidsveld sociale economie
- het beleidsveld gelijke kansen
- de coördinatie van het armoedebeleid

Ben Weyts (N-VA)

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn
bevoegd voor

- het beleidsdomein mobiliteit en openbare werken
- het beleidsveld coördinatie Vlaamse Rand
- het beleidsveld dierenwelzijn
- het beleidsveld toerisme

Jo Vandeurzen (CD&V)

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
bevoegd voor

- het beleidsdomein welzijn, volksgezondheid en gezin

Philippe Muyters (N-VA)

Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
bevoegd voor

- het beleidsdomein economie, wetenschap en innovatie
- het beleidsveld werkgelegenheid
- het beleidsveld professionele vorming
- het beleidsveld sport

Joke Schauvliege (CD&V)

Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw
bevoegd voor

- het beleidsdomein landbouw en visserij
- het beleidsveld leefmilieu en natuur, met inbegrip van de natuurlijke rijkdommen en het plattelandsbeleid
- het beleidsveld ruimtelijke ordening

Sven Gatz (Open VLD)

Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
bevoegd voor

- het beleidsdomein cultuur, jeugd, sport en media, met uitzondering van het beleidsveld sport
- het beleidsveld coördinatie Brussel